

GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE

Laboratorij za varstvo gozdov
Večna pot 2, 1000 Ljubljana, Slovenija
tel: + 386 01 200 78 00 / fax: + 386 01 257 35 89

Analizni izvid: *Chamaecyparis lawsoniana* – sušenje vejic, 26. 11. 2004, ob cesti Mislinja - Šentilj Analizni izvid št. N20041126-002

- 1. Diagnostična preiskava je bila opravljena v Laboratoriju za varstvo gozdov, Gozdarskega inštituta Slovenije.**
- 2. Ime in priimek naročnika:** Gorazd Mlinšek
- 3. Naslov naročnika:** ZGS, OE Slovenj Gradec, Vorančev trg 1, 2380 Slovenj Gradec
- 4. Datum prejema vzorca:** 26. 11. 2004
- 5. Številka vzorca in opis:** N20041126-01. Nekaj vejic Lawsonove paciprese (*Chamaecyparis lawsoniana* (A. Murray) Parl.), nekaj manjših vejic je odmrlo, odmirajo vršički vejic in tudi posamične iglice. Drevesca so stara 10 let in nekaj se jih je posušilo.
- 6. Potek diagnostične preiskave:** pregled z binokularjem, fotografiranje, pregled z mikroskopom, fotografiranje.
- 7. Specifikacija diagnostične preiskave:** makroskopski in mikroskopski pregled
- 8. Odstopanje od specifikacije:** ne
- 9. Rezultat:** Vejice in iglice Lawsonove paciprese je okužila in uničila gliva *Pestalotiopsis funerea* (Desm.) Steyaert (1949)
- 10. Izjava determinatorja:**
Rezultati diagnostične preiskave se nanašajo izključno na primerke, ki so bili preiskani.
- 11. Izjava Gozdarskega inštituta Slovenije:**
Poročilo se brez pisnega pristanka laboratorija ne sme reproducirati.

Analizni izvid opravil:
dr. Dušan Jurc

Tehnično odgovornost prevzema:
dr. Dušan Jurc

Datum izdaje poročila: 9. 12. 2004

Dodatek k analiznemu izvidu št.: N20041126-002

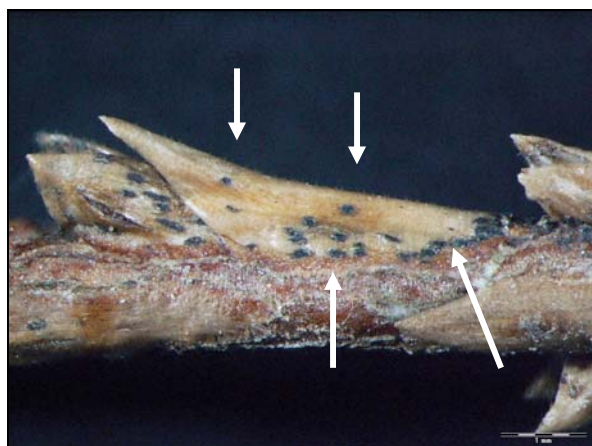
1) KOMENTAR IN PREDLOGI ZA UKREPANJE

Gliva *Pestalotiopsis funerea* je anamorf, teleomorf ni znan. Njen filogenetski taksonomski položaj je: Amphisphaeriaceae, Xylariales, Sordariomycetidae, Ascomycetes, Ascomycota, Fungi (<http://www.indexfungorum.org/Names/Names.asp>). Njen anamorfni stadij pa uvrščajo med nepopolne glive (Deuteromycotina, Coelomycetidae, Sphaeropsidales) in trosišča so tipični acervuli. Nomenklatura te in sorodnih gliv ni ustaljena, nekateri avtorji jo imenujejo *Truncatella funerea* Desm. ali *Pestalotia funerea* Desm.

Je fakultativno zajedavska gliva in se naseli predvsem na rastline, ki so kakorkoli prej poškodovane. V gozdnih drevesnicah povzroča ta in še nekaj drugih vrst gliv iz rodov *Pestalotia*, *Pestalotiopsis* in *Truncatella* uleknjenost sadik iglavcev in listavcev. Od omenjenih gliv okužena debelca imajo na površini odmrlega lubja črne točke (sliki 1 in 2). To so trosišča (acervuli), ki se v vlažnem vremenu odprejo. Iz njih lezejo gmote temnih trosov. Troši so za ta rod zelo značilni, kot je vidno iz sl. 3. Troši (konidiji) so $21-29 \times 9-12 \mu\text{m}$ veliki (brez priveskov), petcelični s 3 temnimi celicami v sredini. Bazalna hialina celica ima lahko en kratek hialin privesek, končna pa največkrat 3 priveske. *Truncatella hartigii* Tub. okužuje predvsem jelko, smreko, javor, brezo, lipo in bukev, *Pestalotiopsis funerea* pa okužuje le iglavce in zastopnike cipres, kriptomerij, tuj, sekvoj in rodu *Chamaecyparis*. Naseljuje tako posamezne luske kot tudi dele poganjkov in povzroča njihovo odmiranje.

Gliva prizadene predvsem rastline, ki rastejo na njim neustreznih rastiščih. Rastline v stresu (predvsem sušnem) ali rastline ki rastejo na močno vlažnih rastiščih, so pogosto močno prizadete. Tudi rastline, ki jih je prizadela sol za posipanje cest, gliva posebej močno okuži. Trosišča se oblikujejo in sproščajo trose skozi celo leto, zato je zaščita še neokuženih poganjkov težka. Priporočajo uporabo bakrovih fungicidov v enakomernih presledkih skozi celo leto (npr. na en mesec, vendar škropljenje ni potrebno pozimi, ko so temperature pod lediščem). Bakrovi fungicidi pogosto neugodno vplivajo na rast mladih poganjkov, zato ne škropimo v času njihove intenzivne rasti (junij). Ustrezno je tudi odstranjevanje okuženih poganjkov z obrezovanjem.

2) DOKUMENTACIJA S FOTOGRAFIJAMI:

Slika 1. Poganjek lawsonove paciprese s črnimi trosišči glive *Pestalotiopsis funerea*.

Slika 2. Povečana trosišča glive *Pestalotiopsis funerea* (puščice).

Slika 3. Triosi (konidiji) glive *Pestalotiopsis funerea* s tremi temnimi celicami v sredini troša in na vsakem koncu s hialino celico s priveski.

Dodatek k analiznemu izvidu sestavil:
dr. Dušan Jurc

Tehnično odgovornost prevzema:
dr. Dušan Jurc

Datum: 9. 12. 2004